

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року*

УДК: 378.11+371.201+658.401.2

У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнешук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради» , к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника ввійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

Найбільш важливими питаннями для організації та інвестування недержавних університетів є початкові інвестиції вкладників та додана вартість на власність освітніх установ, що також є проблемою розмежування прав власності. Деяка власність недержавних університетів є прямою інвестицією спонсорів та інвесторів, деяка – суспільним даром, а деяка – прямою чи непрямою інвестицією держави. Що стосується майна, наданого вишу безпосередньо інвестором, власник є організатором ЗВО, то пожертвоване майно може належати вишам протягом його існування та функціонування, ЗВО ж повинні суворо дотримуватися закону, щоб керувати та використовувати право власності. Майно та його частина з доданою вартістю, сформоване з допомогою прямих чи непрямих інвестицій держави, повинні належати державі.

Коли недержавні університети припиняють свою діяльність, то при остаточному розподілі коштів, що залишилися, найважче визначити і розмежувати розміри початкового капіталовкладення інвесторів та активи з доданою вартістю. Щодо цієї частини власності, у законі необхідно закріпити, що недержавний навчальний заклад поверне початковий внесок інвестору та спонсору після того, як він припинить освітню діяльність та ліквідує власність, якщо залишаться будь-які кошти після його ліквідації. Такі заходи не лише спонукають суспільство інвестувати в недержавні університети, а й певною мірою захищають приватну власність інвесторів. [3, С. 174].

Література

1. Ван Чжень, Ван Хуа. Ретроспектива та перспективи розвитку недержавної вищої освіти у Китаї за останні 40 років реформ та відкритості. *Вивчення вищої освіти*. 2019. № 3. С. 103-109.

2. Лі Веньчжан. Розвиток недержавної вищої освіти в Китаї за останні 40 років реформ та відкритості: досягнення, досвід та перспективи. *Дослідження вищої освіти провінції*. Хейлунцзян, 2018. №10. С. 42-47.

3. Чи Чжицянь. Передумови розвитку та мотивація приватних університетів у Китайській Республіці. *Вісник Хенанського педагогічного університету: філософія та соціальна наука*. 2021. № 4. С. 173-176

4. Національна програма реформування та розвитку освіти на середньо- та довгострокову перспективи (2020-2030 рр.): Наказ Державної Ради Китайської Народної Республіки від 5 травня 2020 року.

Гладка Валерія, Україна

ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ

У сучасному освітньому середовищі актуальною є тема волонтерства, поширення його в закладах освіти. Ідея співпраці освітніх установ з волонтерами стає об'єктом уваги вчених, педагогів, тому що може впливати на соціалізацію студентів й покращувати якість освітнього процесу.

Мета роботи полягає у дослідженні сутності і особливостей волонтерства в освіті, наведенні аргументів щодо його значимості як інструменту управління і соціального розвитку освітніх закладів та наданні практичних рекомендацій.

Поставлена мета зумовила вирішення наступних завдань: аналіз ключових аспектів волонтерства в освіті, розгляд напрямків волонтерства в освітньому середовищі, виявлення можливостей розвитку волонтерських ініціатив в закладах освіти, вивчення впливу волонтерства на покращення якості освіти та соціальний клімат серед освітян.

Методика дослідження заснована на використанні теоретичних (аналіз наукової літератури, класифікація, систематизація, узагальнення) і емпіричних (аналіз документів та матеріалів волонтерських ініціатив в освіті) методів.

Волонтерство в університетській спільноті може стати неабиякою силою, котра вплине на управління та соціальний розвиток освітніх закладів. Актуальність волонтерства визначається в низці аспектів, що сприяють поліпшенню навчання, появі сприятливого, комфортного середовища та покращенню soft skills, відповідальності серед молоді.

Перш за все, волонтерство на базі університету сприяє розширенню та удосконаленню освітньої парадигми. Студенти, у яких волонтерство є важливою складовою академічного життя, мають перспективу використовувати теоретичні знання на практиці. Яскравим прикладом чого є Анна Бондаренко, засновниця Ukrainian Volunteer Service, котра почала знайомитися з волонтерством саме під час навчання в Америці. Анна вбачає для себе у волонтерстві «досвід спілкування з різними людьми, можливість «прокачати» інші навички – з комунікації, ораторського мистецтва – те, що буде потрібне потім у навчанні у виші і в житті, але їх рідко де вчать ...» [1]. У країнах Європи, поширеною практикою є програма сервісного навчання, яку надають заклади освіти. Її місія полягає в забезпеченні студентам умов волонтерства, для допомоги суспільству. Чудовим підкріпленням цього є зароблені освітні кредити, що було б неабияк корисно й для студентів в Україні.

По-друге, залученість до волонтерської діяльності стимулює розвиток лідерських навичок серед молоді. Доречно буде згадати представницю молоді, волонтерку — Оксану Бенберя, котра знайшла свою місію в розважанні, даруванні дітям позитивних емоцій та організації концертних програм для них. Зокрема, вона зазначила, що волонтерство допомогло їй стати «більш оптимістичною, розвинула творчі, організаторські та лідерські здібності, здобула безцінний досвід. Волонтерська діяльність – це нові знайомства, співпраця і партнерство» [2].

По-третє, волонтерство в студентських колах виступає, як спосіб покращення соціального клімату. Молодь, котра бере участь у волонтерських ініціативах та акціях, активно комунікує з місцевою спільнотою, сприяючи цим змінам на краще. Це робить заклад освіти більш відкритим до співпраці з благодійними фондами, громадськими та волонтерськими організаціями, місцевими органами.

Найкращим прикладом цього буде власний досвід участі, створення, організації заходів волонтерського напрямку із залученням місцевих органів самоврядування. Так, Українська Волонтерська Служба дала автору цього дослідження фундамент, для організації вугулу пухнастих в Центрі Адопції собак «Територія добра» із залученням молоді зі шкіл, коледжів, університетів Одеси. Одним з проєктів Української Волонтерської Служби є Уроки волонтерства, волонтери по всій країні та знамениті особистості України змогли провести в гімназіях, ліцеях, коледжах, університетах, тим самим познайомити молодь з волонтерством й розповісти про його види, напрями, засади.

Якщо ж звернути увагу на співпрацю молоді з органами місцевого самоврядування, то тут влучно описує цей процес керівниця національних програм Української Волонтерської Служби Олена Вузька. Вона вважає, що переваг у комунікації досить багато, адже «активне волонтерське середовище у громаді – це мікс сил швидкого реагування, новаторів і драйверів змін, які виступають консолідуючим фактором у громаді. Волонтерський рух для ОМС – це можливість» [3].

По-четверте, волонтерство в закладах освіти як інструмент управління освітнім процесом. Тобто, запрошені волонтери та студенти, в ролі волонтерів можуть бути помічниками в організації конференцій, заходів, ініціатив, котрі будуть поліпшувати активність роботи студентських груп та оптимізувати роботу працівників закладу освіти. Прикладом чого є проведенні автором цього дослідження та іншими студентами, делегатами, волонтерами уроків LeadForPeace.Realisation від міжнародної організації AIESEC в закладах освіти на теми булінгу, емоційного інтелекту, українського контенту, кібербулінгу, права, вирішення конфліктів та інші гострі соціальні теми.

Під впливом теперішніх умов, а саме воєнного стану в країні, відбувається ріст волонтерської активності й колосальне поповнення серед рядів волонтерів. Зараз спектр волонтерських ініціатив поповнюється, починаючи від допомоги в навчанні, до створення позауніверситетських заходів, зокрема в закладах освіти відбувається проведення благодійних заходів, ярмарок, зборів гуманітарної допомоги для військових та переселенців, проведення інформаційної кампанії про волонтерство. Але на жаль це відбувається не систематично, з недостатньою кількістю залучення студентів.

Серед причин виникнення цієї проблеми є недостатня проінформованість, знання про волонтерські можливості серед студентів та педагогів. Одним із ключових аспектів є брак організаційної підтримки та координації від університетів, відсутність порозуміння між волонтерами та адміністрацією. Також не може не впливати відсутність в закладах освіти мотиваційних систем за волонтерську діяльність для освітян.

Ідеальною ситуацією волонтерської діяльності в українських закладах освіти є налагодження процесу комунікації, співпраці, поширення інформації про заходи. Також залучення викладачів до волонтерства та активна участь студентів у волонтерських програмах. В підсумку отримують активну молодь, готову ініціювати власні заходи, акції, тренінги в стінах університету.

Для цього варто кожному закладу освіти, сформувати свої шляхи розв'язання проблеми, задля поширення та устаткування волонтерства як інструмента соціального розвитку в управлінні закладами освіти. Проте, автор цього дослідження у своїй зазначеній вище у контексті даного дослідження конкурсній роботі розробив загальні рекомендації, які допоможуть керівникам закладів освіти зрозуміти потреби студентів й поширювати волонтерство серед освітян.

Для початку потрібно зробити інформаційну кампанію, а саме запровадити освітні заходи для студентів та педагогічного персоналу щодо переваг волонтерської діяльності. Потрібно ввести проведення лекцій, семінарів для ознайомлення з видами, напрямки волонтерства та його можливостями для молоді. Також можна долучитися до всеукраїнських ініціатив та програм, як приклад запросити волонтерів, для проведення Уроків волонтерства серед факультетів університету.

Важливою частиною прогресу є залучення Студентської Ради університетів, як представників студентів до пошуку цікавих громадських, волонтерських, благодійних організацій, які були б корисні для молоді. Після чого було б варто організувати знайомство студентів з провідними організаціями, фондами, волонтерами, активістами міста, налагодити з ними комунікацію, підписати меморандуми про співпрацю.

Наступний крок полягає в створенні Студентського волонтерського штабу з активних та зацікавлених студентів, їхньої офіційної сторінки в соціальних мережах, для майбутньої розробки системи комунікації з громадськими організаціями, волонтерами, адміністрації закладу освіти та поширення інформації про заходи з залученням студентів. За для систематичності та постійності волонтерської діяльності, варто створити волонтерський календар з інфоприводами, з відміченням цікавих, важливих днів, подій присвячених волонтерству чи гострим соціальним проблемам. Потрібно ввести чітке планування проведення, долучення та ініціювання щомісячних волонтерських акцій від університету.

Підсумовуючи вищесказане, можна підтвердити, що волонтерство в університетах виступає важливим інструментом управління та соціального розвитку освітніх закладів. Воно є потрібним елементом сучасного університетського життя через його активну роль у створенні громадської позиції, формуванні професійних навичок та поліпшенню соціального клімату.

Література

1. Базюк Т. Супергероєм може стати кожен, як залучити українців до волонтерства. *Media-хаб «ТВОЄ МІСТО»*. 20.03.2018. URL: https://tvoemisto.tv/ua/exclusive/supergeroiem_mozhe_staty_kozhen_yak_zaluchyty_ukraintsiv_do_volonterskoi_diyalnosti_92153.html (дата звернення: 29.09.2024).
2. Бенберя О. Волонтерство – це моє! *Портал ГУРТ*. 24.04.2013. URL: <https://www.gurt.org.ua/articles/17820/> (дата звернення: 29.09.2024).
3. Вінничук Н. Взаємодія ОМС з волонтерським середовищем: плюси, мінуси, підводні камені. *Програма U-LEAD*. 20.11.2023. URL: <https://www.u-lead.org.ua/news/328> (дата звернення: 29.09.2024).

Науковий керівник: Гедікова Н. П., д. політ. н., професор, професор кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Дубель Володимир, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Організація контролю господарської діяльності закладу освіти є важливим елементом у забезпеченні його ефективного функціонування та якості наданих освітніх послуг. В умовах ринкової економіки та інтеграції в європейський освітній простір актуальним стає питання забезпечення прозорості, раціонального використання ресурсів та відповідності закладів освіти чинному законодавству. Державний контроль, що реалізується відповідними органами виконавчої влади, має на меті не виявлення та усунення порушень, але й забезпечення інтересів суспільства та підвищення якості освіти.

Державний контроль являє собою діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Ці органи діють в межах своїх повноважень, визначених законом, з метою виявлення та запобігання порушенням законодавства суб'єктами господарювання, а також для забезпечення інтересів суспільства [1].

У сфері освіти державний контроль здійснюється з метою забезпечення якості освіти та освітньої діяльності, що включає реалізацію єдиної державної політики у сферах освіти та формування системи відповідальності органів влади, суб'єктів освітньої діяльності та їх органів управління. Основні функції органів контролю полягають у нагляді за дотриманням законодавства та зовнішньому оцінюванні ефективності діяльності суб'єктів освіти.

Організація діяльності закладу освіти є комплексною системою, яка включає різні структурні елементи, що взаємодіють для досягнення головної мети – забезпечення якісної освіти. Освітній процес забезпечує навчання та виховання учнів або студентів відповідно до встановлених програм і стандартів Міністерства освіти і науки України, а також інших міністерств та відомств, що мають у своєму підпорядкуванні освітні установи [2].

Організаційна структура будь якого закладу освіти складається з адміністрації, педагогічного колективу, технічного та обслуговуючого персоналу, які виконують різні функції для підтримки ефективного функціонування закладу. Матеріально-технічна база включає будівлі, обладнання, навчальні посібники, що використовуються для проведення навчального процесу. Фінансові ресурси охоплюють бюджетні та позабюджетні кошти, що використовуються для фінансування діяльності закладу. Правове

КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗМІН	
Долженков О. БЕЗПЕКОВІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ	45
Лу Зежуй ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	47
Маряніна Е. ОЦІНКА СТАНУ ОСВІТИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	50
Оксенюк К. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	51
Пей Шань ОСВІТНЯ НЕРІВНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	53
Ручкіна М., Ма Сіньюань ЕКСПЕРТИЗА В ОСВІТІ: ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ	56
Секція 3	
Ван Хон НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КНР	60
Гладка В. ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ	62
Дубель В. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	66
Секція 4	
Вербицька В. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	69
Головатюк І. АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ЗВО	71
Дяченко І. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 ЖУРНАЛІСТИКА	73
Дяченко М. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО	76